

Brüssel, 16. november 2023
(OR. en)

15231/23

ESPACE 83
CFSP/PESC 1511
CSDP/PSDC 762
TRANS 491

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	<i>Nõukogu 7.–8. detsembri 2023. aasta istungi (konkurentsivõime (siseturg, tööstus, teadusuuringud ja kosmos)) ettevalmistamine</i> Eelnõu: nõukogu järelused „Kosmoseliikluse korraldamine: ülevaade olukorrast“ – Heakskiitmine

I. SISSEJUHATUS

1. Nõukogu järelused „Kosmoseliikluse korraldamine: ülevaade olukorrast“ koostati, pidades silmas 8. detsembril 2023 toimuvat konkurentsivõime nõukogu istungit. Järelustes tuletatakse meelde ELi kosmoseliikluse korraldamise lähenemisviisi väljatöötamise kiireloomulisust ning tunnistatakse, et on oluline esitada kosmosega seotud ELi õigusakt, mis hõlmab ohutuse, julgeoleku ja kestlikkuse aspekte.
2. Eesistujariik on esitanud kõnealuse nõukogu järeluste eelnõu, et toonitada kosmoseliikluse korraldamise märkimisväärset panust ELi peamistesse poliitilistesse prioriteetidesse, sealhulgas ELi roheleppesse, ELi digipöördesse ning Euroopa autonoomsesse, turvalisse ja kulutõhusasse kosmosele juurdepääsu.

II. ÜLEVAADE OLUKORRAST

3. Kosmose töörühm on alates 3. juulist 2023 analüüsinud nõukogu järelduste eelnõu neljal korral.
4. Käesoleva märkuse lisas esitatud tekst on identne tekstiga, mis edastati pärast kosmose töörühma koosolekut dokumendis 13656/23 REV1, mille kohta delegatsioonid märkusi ei esitanud. See kujutab endast üldist tasakaalustatud paketti, mis peaks võimaldama nõukogul eelnõu heaks kiita.

III. KOKKUVÕTE

5. Alaliste esindajate komiteel palutakse kinnitada käesoleva märkuse lisas esitatud kompromisstekst ja edastada järelduste eelnõu vastuvõtmiseks konkurentsivõime nõukogu 8. detsembri 2023. aasta istungil.

Eelnõu: nõukogu järelused „Kosmoseliikluse korraldamine: ülevaade olukorrast“

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE

- A. nõukogu 11. novembri 2020. aasta järeldusi „Tegevussuunad seoses Euroopa panusega ülemaailmse kosmosemajanduse peamiste põhimõtete kehtestamisse“,¹ milles tunnistatakse vajadust tõhusama Euroopa kooskõlastatud lähenemisviisi järele kosmoseliikluse korraldamisel;
- B. nõukogu 21. mai 2021. aasta järeldusi „Uus kosmosetööstus inimeste jaoks“,² milles rõhutatakse, et tulevikus on oluline töötada välja kosmoseliikluse korraldamise Euroopa põhimõtted ja ülemaailmsed juhtstandardid;
- C. nõukogu 26. novembri 2021. aasta järeldusi „Kosmos kõigi jaoks“³ ja eesistujariigi aruannet kosmoseliikluse korraldamise kohta,⁴ milles tunnistatakse ELi kosmoseprogrammi kosmose olukorrast ülevaate saamise komponendi, kaasa arvatud kosmose jälgimise ja seire (*Space Surveillance and Tracking – SST*) tähtsust olemasoleva kosmosetaristu kaitsmisel ning rõhutatakse vajadust jätkata arutelu ja võtta meetmeid kosmoseliikluse korraldamise arendamiseks tehnilisel, õiguslikul ja poliitilisel tasandil;

¹ 12851/20.

² 8956/21.

³ 14307/21.

⁴ 13407/21 + COR 1.

- D. komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 15. veebruari 2022. aasta ühisteatist „ELi lähenemisviis kosmoseliikluse korraldamisele – ELi panus ülemaailmse probleemi lahendamiseks“,⁵ milles esitatakse üksikasjalik kava ELi kosmoseliikluse korraldamise lähenemisviisi väljatöötamiseks;
- E. nõukogu 10. juuni 2022. aasta järeldusi „ELi lähenemisviis kosmoseliikluse korraldamisele“,⁶ milles tunnistatakse kosmoseliikluse korraldamisega kaasnevaid strateegilisi, konkurentsivõime ja innovatsiooniga seotud probleeme;
- F. komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 10. märtsi 2023. aasta ühisteatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Euroopa Liidu julgeoleku- ja kaitsevaldkonna kosmosestrateegia“, milles tunnistatakse, et kosmos on julgeoleku ja kaitse seisukohast strateegiline valdkond, ning pakutakse välja konkreetsed meetmed, et tõhustada ELi reageerimist kosmoseohtudele kosmoses, kosmosest ja Maalt, edendada kosmoses vastutustundlikku tegutsemist, parandada ELi kosmosetaristu kerksust, arendada julgeolekut ja kaitset toetavaid kosmosevõimeid ning edendada partnerlusi;
- G. nõukogu 23. mai 2023. aasta järeldusi kosmose õiglase ja kestliku kasutamise kohta,⁷ milles julgustatakse komisjoni tagama ohutu, turvaline ja kestlik kosmosetegevus ning kutsutakse komisjoni ja liikmesriike üles püüdlema normide ja suuniste ülemaailmse rakendamise poole, mille tulemuseks võib olla kosmose ohutu ja kestlik kasutamine;
1. TUNNISTAB kiireloomulist vajadust töötada välja ELi lähenemisviis kosmoseliikluse korraldamisele, millega panustatakse kosmose ohutusse, kestlikusse ja julgeolekusse; ning PEAB TERVITATAVAKS esialgseid edusamme, mis on tehtud komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ühisteatistes „ELi lähenemisviis kosmoseliikluse korraldamisele – ELi panus ülemaailmse probleemi lahendamiseks“ määratletud peamiste tegevussuuniste osas;

⁵ 6321/22.

⁶ 10071/22.

⁷ 9675/23.

2. PEAB TERVITATAVAKS ühisteatist „Euroopa Liidu julgeoleku- ja kaitsevaldkonna kosmosestrateegia“; MÄRGIB, et teeb ettepaneku katseprojekti kohta, milles uuritakse koostööt kosmoseprogrammi ELi SST allkomponendiga, et pakkuda algseid kosmoseteadlikkuse teenuseid, millega toetatakse ELi reageerimist kosmoseohtudele; RÕHUTAB, et kosmoseteadlikkuse valdkond jääb liikmesriikide kontrolli alla;
3. TUNNISTAB, et oluline on võtta arvesse nii tsiviilalaseid kui ka sõjalisi kosmoseliikluse korraldamise nõudeid, tagades, et asjakohast tähelepanu pööratakse kaitse- ja julgeolekuaspektidele; INNUSTAB komisjoni ja Euroopa välisteenistust tegema Euroopa Kaitseagentuuri toetusel ja koos liikmesriikidega tööd selle eesmärgi nimel, kasutades olemasolevat kosmoseliikluse korraldamise sidusrühmade mehhanismi, tagamaks, et ELi lähenemisviisis kosmoseliikluse korraldamisele võetakse arvesse kõigi Euroopa osalejate vajadusi, ning RÕHUTAB, et oluline on säilitada ELi kosmoseprogrammide tsiviilotstarbeline olemus, poliitilised eesmärgid ja juhtimine;
4. TUNNISTAB kosmosevaldkonnaga ühenduses olevate muude valdkondade, eriti õhuruumi iseärasusi, mille puhul tuleb tagada koostalitlusvõime ja koordineerimine kosmose- ja lennutegevuse ühendamisel;
5. RÕHUTAB, et oluline on tugevdada ELi SST süsteemi kaudu Euroopa strateegilist autonoomiat, säilitades samal ajal avatud majanduse; TOETAB ELi SST partnerluse tegevust, pakkudes purunemise analüüsi, atmosfääri taas-sisenemise analüüsi ja kokkupõrke vältimise teenuseid ELi SST kontaktpunkti kaudu, mille Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet võttis 2023. aasta juulis sujuvalt üle; TEEB ETTEPANEKU uurida ameti rolli kosmoseliikluse korraldamisel, tuginedes SST kontaktpunkti tegevusele; KUTSUB ÜLES töötama välja meetmeid, millega valmistatakse kosmoseprügi vähendamiseks ja kosmoseprügiga seonduva olukorra parandamiseks; VÄLJENDAB HEAMEELT uute ELi SST partnerluse liikmete üle, kes täiendavad liikmesriikide suutlikkust ja vahendeid; ning INNUSTAB teisi liikmesriike kaaluma ühinemist;

6. RÕHUTAB, et EL ja selle liikmesriigid peaksid jätkuvalt parandama oma operatiivset SST suutlikkust riikliku arendustegevuse ja ELi SST partnerluse kaudu, parandades seeläbi ELi teenuseid; TOONITAB Euroopa tööstuse tegevuse asjakohasust sensorite võrgu optimeerimisel ja olemasolevate ELi SST teenuste tõhustamisel, sealhulgas orbitaalobjektide Euroopa kataloogi kasutuselevõtul ja uute tehnoloogiate kasutamisel; ning PEAB sellega seoses TERVITATAVAKS innovatiivsete kaubanduslike SST sensorite uurimist ja arendamist ning uute avalike ja kaubanduslike teenuste ja andmete väljatöötamist;
7. KUTSUB komisjoni ÜLES maksimeerima Euroopa Kaitsefondi, ELi kosmoseprogrammi ja programmi „Euroopa horisont“ vahelist koostoimet nende strateegilise planeerimise mehhanismide kaudu, säilitades samal ajal nende programmide prioriteedid ja eesmärgid; INNUSTAB eelistama Euroopa Kaitsefondis ja ELi kosmoseprogrammis kahesuguse kasutusega tehnoloogial põhinevat lähenemisviisi igal pool, kus see on asjakohane ja teostatav, ning aitama sel viisil kaasa kosmoseliikluse korraldamisele ja ELi julgeoleku- ja kaitsevaldkonna kosmosestrateegia eesmärkide saavutamisele;
8. TUNNISTAB Euroopa Kosmoseagentuuri (ESA) rolli, eeskätt kosmoseilmastiku, maalähedaste objektide, kosmoseprügi vähendamise ning kosmoseprügiga seotud olukorra parandamise valdkonna teadus- ja arendustöös, tuletades samal ajal meelde, et tähtis on austada liidu, selle liikmesriikide ja ESA vastavaid rolle ja kohustusi ning vältida jõupingutuste tarbetut dubleerimist;

9. TUNNISTAB vajadust kosmoseliikluse korraldamisega seotud algatuste jätkamisel mitte ohustada, vaid pigem edendada kogu Euroopa kosmosetööstuse, sealhulgas idufirmade, VKEde, keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate ja suurte süsteemiintegraatorite ülemaailmset konkurentsivõimet; SOOVITAB edendada dialoogi Euroopa kosmosetööstuse ökosüsteemi kui kosmoseliikluse korraldamise arendamise peamise sidusrühmaga eelkõige kosmoseliikluse korraldamise alase Euroopa Liidu tööstuse ja idufirmade foorumi kaudu; ning TULETAB MEELDE, et tugev ELi ühine või kooskõlastatud seisukoht on rahvusvahelistel foorumitel otsustava tähtsusega, et saavutada tugev ja kerkne Euroopa kosmosetööstuse sektor;
10. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni rolli liikmesriikide toetamisel seoses riiklike jõupingutuste koordineerimisega, et lähendada ELi kosmoseliikluse korraldamise regulatiivseid aspekte, aitamaks vältida siseturu killustumist; TUNNUSTAB tööd, mida kosmoseliikluse korraldamise sidusrühmad on teinud ELi ja rahvusvahelisel tasandil uute standardite ja suuniste väljatöötamisel ja edendamisel; ning INNUSTAB komisjoni esitama pärast liikmesriikidega tehtud tihedat koostööd ettepanekuid võimalike stimuleerivate meetmete kohta, et innustada riiklikul või rahvusvahelisel tasandil välja töötatud selliste õiguslikult mittesiduvate vahendite kasutuselevõttu, mis peaksid aitama edendada Euroopa kosmosetööstuse konkurentsivõimet;
11. INNUSTAB komisjoni tegema ELi kosmosetegevuse ohutuse, julgeoleku ja kestlikkuse tõhustamisel koostööd liikmesriikidega, pidades tihedat dialoogi Euroopa välisteenistusega; ning TUNNUSTAB algatust esitada kosmosega seotud ELi õigusakti ettepanek, mis hõlmab ohutuse, julgeoleku ja kestlikkuse aspekte ning põhineb mõjuhinnangul ja sidusrühmadega konsulteerimisel, tagades võrdse kohtlemise ja võrdsed võimalused kogu Euroopa tööstusele, austades riikide pädevust ja subsidiaarsuse põhimõtet ning võttes arvesse julgeoleku ja kaitse erivajadusi, kui see on asjakohane;

12. KUTSUB komisjoni TUNGIVALT ÜLES esitama kosmost käsitlevate ÜRO lepingute ja konventsioonide kohaseid õigusi ja kohustusi puudutava ELi nõusoleku õiguslike elementide ja tagajärgede analüüsi tulemused, ning kui see on asjakohane, koostama võimalikult kiiresti selleteemalise ettepaneku; ning INNUSTAB Euroopa välisteenistust ja komisjoni jätkuvalt edendama rahvusvahelise koormuse jagamist, et lahendada kosmoseliikluse korraldamise ülemaailmne probleem piirkondlike panuste kaudu, tehes koostööd eelkõige USAga (ELi ja USA vahelise kosmosedialoogi raames) ja muude kolmandate riikidega (kahe- ja mitmepoolse koostöö kaudu);
13. TULETAB MEELDE, et oluline on soodustada avakosmosetegevuse pikaajalise kestlikkuse 21 vabatahtliku suunise rakendamist; ning INNUSTAB liikmesriike edendama kõnealuste suuniste rakendamist või vajaduse korral uute suuniste väljatöötamist ÜRO kosmose rahumeelse kasutamise komitee (COPUOS) raames;
14. TOONITAB kosmoseliikluse korraldamise märkimisväärset panust ELi peamistesse poliitilistesse prioriteetidesse, sealhulgas ELi roheleppesse, ELi digipöördesse, ELi tehnoloogilisse sõltumatusse, Euroopa autonoomsesse, turvalisse ja kulutõhusasse kosmosele juurdepääsu, kosmose ohutusse ja kestlikku kasutamisse ning julgeolekusse ja kerksusesse; TULETAB MEELDE, et strateegilises kompassis määratleti avakosmos valdkonnana, mis tekitab vaidlusi; ning TUNNISTAB, et meie majandus, ühiskond ja avaliku sektori osalejad sõltuvad üha enam kosmosetaristust ja -teenustest, ning et kosmos on julgeoleku ja kaitse oluline eeldus; ning RÕHUTAB, et oluline on säilitada kosmosekeskkonna turvaline, rahumeelne ja kestlik kasutamine ja uurimine praeguste ja tulevaste põlvkondade jaoks.